

Єдину процедуру подання заяви на єдиний дозвіл для громадян третіх країн.

4) Визначити пріоритетні галузі розвитку економіки та інвестування, де можуть бути залучені на різних умовах іноземці та особи без громадянства.

5) Надати Державній службі зайнятості України можливість здійснення обстеження робочих місць у роботодавця з метою виявлення незаконного застосування праці іноземців та осіб без громадянства.

6) Запровадити збір за продовження дозволу на працевлаштування іноземців, що дасть змогу отримати додат-

кові надходження до Фонду соціального страхування на випадок безробіття.

7) Врегулювати особливості здійснення цивільно-правових відносин між іноземцями, особами без громадянства та замовниками послуг на території України.

8) Дозволити фізичним особам – підприємцям використовувати працю іноземців лише у виняткових випадках.

9) Запровадити вимогу до роботодавця документально довести відсутність необхідної робочої сили в Україні або професійну цінність іноземця для виконання відповідної роботи.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДжЕРЕЛ:

1. Конституція України, станом на 1 червня 2016 року // Верховна Рада України; Конституція, Закон від 28 червня 1996 року № 254к/96-ВР / Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
2. Кодекс законів про працю України, станом на 1 червня 2016 року // Верховна Рада УРСР; Кодекс України, Закон, Кодекс від 10 грудня 1971 року № 322-VIII // Відомості Верховної Ради УРСР. – 1971. – Додаток до № 50.
3. Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства, станом на 1 червня 2016 року // Верховна Рада України; Закон від 22 вересня 2011 року № 3773-VI / Відомості Верховної Ради України. – 2012. – № 19–20. – С. 833. – Ст. 179.
4. Про зайнятість населення, станом на 1 червня 2016 року : Закон України від 5 липня 2012 року № 5067-VI // Відомості Верховної Ради. – 2013. – № 24. – Ст. 243.
5. Інформація щодо кількості іноземців та осіб без громадянства, які тимчасово працювали в Україні відповідно до виданих дозволів у 2015 році [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.dcz.gov.ua/statdatacatalog/document?id=396815>.
6. Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань, станом на 1 червня 2016 року : Закон України від 15 травня 2003 року № 755-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 31. – Ст. 263.
7. Які документи потрібно подати фізичній особі для отримання реєстраційного номеру облікової картки платника податків? [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://sfs.gov.ua/fizichnim-osobam/otrimannya-reestratsiyogo-n/yaki-dokumenty-portibno-pod>.
8. Питання видачі, продовження дії та анулювання дозволу на застосування праці іноземців та осіб без громадянства, станом на 1 червня 2016 року / Кабінет Міністрів України; Постанова від 27 травня 2013 року № 437 // Урядовий кур'єр. – 2013. – № 126.
9. Про затвердження Положення про реєстрацію фізичних осіб у Державному реєстрі фізичних осіб – платників податків, станом на 1 червня 2016 року / Міндоходів України; Наказ від 10 грудня 2013 року № 779 // Офіційний вісник України. – 2014. – № 7. – С. 115. – Ст. 221.
10. Угода про асоціацію між Україною з однієї сторони та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами з іншої сторони [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/984_011.
11. Огляд законодавства іноземних країн у сфері працевлаштування [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.zagranitsa.info/article.php?new=64&dart=6414>.

УДК 349.3:36](477)

ТЕОРЕТИЧНО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ОХОРОННОЇ ФУНКЦІЇ ПРАВА СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

THEORETICAL AND LEGAL ASPECTS OF PROTECTION FUNCTION OF SOCIAL MAINTENANCE LAW

Сіньова Л.М.,

кандидат юридичних наук,

*асистент кафедри трудового права та права соціального забезпечення
Київського національного університету імені Тараса Шевченка*

У статті досліджуються теоретично-правові аспекти охоронної функції права соціального забезпечення в умовах сьогодення в Україні. Аналізується діяльність держави в сфері соціального забезпечення. Завдяки теоретично-правовому аналізу були сформовані завдання держави у сфері соціального забезпечення населення.

Ключові слова: охоронна функція, соціальний захист, соціальна справедливість, право соціального забезпечення, функція.

В статье исследуются теоретически-правовые аспекты охранительной функции права социального обеспечения в условиях настоящего времени в Украине. Анализируется деятельность государства в сфере социального обеспечения. Благодаря теоретически-правовому анализу были сформированы задания государства в сфере социального обеспечения населения.

Ключевые слова: охранительная функция, социальная защита, социальная справедливость, право социального обеспечения, функция.

Legal aspects of protective function of law for social maintenance have been analyzed theoretically in conditions of modern Ukraine. The role of government activity in the sphere of social maintenance is determined. The tasks of the government have been formed in the sphere of social maintenance law due to the theoretical and legal analysis.

Key words: protective function, social protection, social justice, social maintenance law, function.

Постановка проблеми. Україна, проголосивши себе демократичною, правовою державою, тим самим визнала найвищою цінністю людину, її права і свободи, а також соціальну рівність та рівноправність. Право на соціальне забезпечення є одним з най-

важливіших прав людини. Конституційне визнання людини, її прав і свобод найвищою цінністю, проголошення України правовою соціальною державою висувають особливі вимоги до правового регулювання відносин у соціальній сфері, його якості й ефективності.

Соціальне забезпечення має виняткове значення для добробуту громадян і всього суспільства в цілому.

Стан опрацювання. Важливе значення має на сьогоднішні питання визначення функцій права соціального забезпечення, які стали предметом дослідження широкого кола науковців, таких як В.М. Андрійв, Н.Б. Болотіна, В.М. Горшенів, М.І. Іншин, В.С. Ковальський, О.С. Мачульська, С.М. Прилипка, Б.І. Сташків, В.П. Слобожанін, І.М. Сирота, О.В. Тищенко, Я.М. Фогель, Л.А. Чумак, В.Ш. Шайхатдінов, В.І. Щербина, О.М. Ярошенко. В Україні проблема функцій права соціального забезпечення достатньо не вивчена.

Метою статті є аналіз теоретично-правових аспектів охоронної функції права соціального забезпечення в умовах сьогодення в Україні.

Виклад основного матеріалу. В Україні закладено інституційні та правові основи чіткого функціонування системи соціального захисту. Ця система характеризується такими чинниками:

- у Конституції України проголошено право громадян України на соціальний захист та встановлені гарантії держави з його втілення;

- розроблено і прийнято значну кількість соціально-захисних нормативно-правових документів;

- незважаючи на відсутність єдиного уніфікованого соціально-захисного кодексу, всі вищезгадані нормативні акти мають системний характер і мають спільне спрямування на захист населення України від всіх можливих соціальних ризиків [1].

В юридичній науці поняття «функція» характеризує соціальну роль держави і права. Під функцією права розуміють або соціальне призначення права, або його напрями правового впливу на суспільні відносини, або і те й інше разом. Соціальне призначення визначається потребами суспільного розвитку, відповідно до яких створюються закони, які спрямовані на закріплення певних відносин, їх регулювання чи охорону.

Функція (від лат. *function* – виконання, здійснення, завершення) – напрям діяльності, спосіб пізнання об'єкта, спрямований на досягнення певного результату [2, с. 33]. В науці поняття «функція» вживається в різних значеннях. Функції розглядаються в математиці, біології, кібернетиці, соціології, фізиці тощо. Наприклад, у біології це специфічна діяльність органу чи всього організму (функція печінки, жовчного міхура тощо). В інших науках функція – це напрям дії якої-небудь системи (наприклад, у кібернетиці). В математиці функція – це функціональне бінарне відношення, в соціології функція виконує роль того чи іншого елемента соціальної системи. У філософії термін «функція» вживається для опису діяльності або особливі функція – пропозиційна [3, с. 484]. Безперечно, термін «функція» досить багатомірний, він придатний для характеристики будь-яких динамічних структур. Отже, термін «функція» використовується в таких науках, як біологія, математика, соціологія, філософія, юриспруденція.

В юридичній науці термін «функція» вживається для характеристики соціальної ролі й призначення держави і права. Поняття «функція права» повинне охоплювати одночасно як призначення права, так і напрями його впливу на суспільні відносини. Таким чином, функції права – це найбільш істотні напрями і сторони його впливу на суспільні відносини, у яких розкривається загальнолюдська і класова природа та соціальне призначення права [4]. Слід зазначити, що функції кожної наукової категорії найповніше розкривають її сутність і є формою вираження її суспільного призначення.

Поняття «функція права» – це основні напрями впливу на суспільні відносини та поведінку особи з метою їх упорядкування, охорони й захисту. У функції акумуляються якості права, що впливають з його якісної самостійності як соціального феномена.

Т.М. Радько у праці «Методологічні питання пізнання функцій права» слушно підкреслює, що соціальні дослідження показують, як у тій чи іншій функції реалізуються призначення права, як право вирішує завдання, що стоять перед ним, яка ефективність функцій права і які потрібні заходи для того, щоб знайти більш оптимальні форми їх реалізації [5, с. 94]. Функції права соціального захисту – це основні напрями правового регулювання суспільних відносин щодо соціального захисту населення.

Слід зазначити, що регулятивна і охоронна функції належать до основних функцій права. Охоронна функція є складовою системи функцій будь-якої галузі права. У зв'язку з цим заслуговує на увагу думка Л.А. Чумака про те, що охоронна функція права – це особливий напрям правового впливу, що відображає класове призначення права й має на меті усунення негативних соціальних зв'язків і явищ, а також охорону соціалістичних суспільних відносин, природних, соціальних і людських цінностей [6, с. 5, 9].

Охоронна функція виконується за допомогою таких правових обмежень, як обов'язки, заборони, покарання, припинення, і має вторинний характер. Вона похідна від регулятивної функції і покликана її забезпечувати, бо охорона і захист починають діяти тоді, коли порушується нормальний процес розвитку тих або інших соціальних зв'язків, коли йому перешкоджають конкретні перешкоди. Для того, щоб прибрати з дороги ці перешкоди і використовуються правові обмеження, що охороняють і захищають інтереси осіб. Право за своєю суттю направлене на знищення свавілля, безконтрольності окремих індивідів, їх груп, держави по відношенню до своїх громадян. У сучасних умовах саме від права люди чекають надійних гарантій від свавілля влади, корпоративних структур, засилля злочинності [7, с. 115–116].

Виділяють загально-соціальні та спеціально-юридичні функції права. Спеціально-юридичні поділяють на регулятивну (регулятивно-статичну і регулятивно-динамічну) й охоронну функції. Вони виражають специфічну регулятивну природу права. Регулятивно-статична функція спрямована на закріплення в нормах права суспільно корисних відносин, що потребують забезпечення стабільності й непорушності (основи конституційного ладу, народовладдя, форми власності, правовий статус громадян, поділ влади, правові основи різних галузей права, норми – заборони тощо). У цьому полягає одне із завдань правового регулювання. Право насамперед юридично закріплює, зводить у розряд чітко урегульованих ті суспільні відносини, які є основою нормального, стабільного існування суспільства.

Регулятивно-динамічна функція спрямована на забезпечення нормального динамічного розвитку суспільно корисних відносин, процесу досягнення намічених завдань, визначеного запрограмованого результату. Вона спрямована на зміну й удосконалення наявних, виникнення нових суспільних відносин. Регулятивно-динамічна функція виявляється у впливі права на суспільні відносини шляхом оформлення їхнього руху (динаміки).

Охоронна функція спрямована на забезпечення нормального здійснення регулятивно-статичної і регулятивно-динамічної функцій права, на охорону права від порушень. Відповідно, нею охоплюються попередження і припинення правопорушень, відновлення порушеного права, притягнення винної особи до юридичної відповідальності. Право охороняє загальновизнані, фундаментальні суспільні відносини, воно спрямоване на витіснення шкідливих для суспільства відносин. Охороняючи ці відносини, право припиняє, забороняє, карає дії, які порушують умови нормального розвитку, що суперечать інтересам суспільства, держави і громадян, і тим самим витісняє їх [4].

Актуальність науково-правового дослідження охоронної функції права соціального забезпечення зумовлюється як загальнотеоретичними і методологічними, так і практичними причинами. Перш за все необхідно наголосити

на тому, що в сучасній юридичній літературі зустрічається декілька відмінних методологічних підходів до визначення змісту і призначення цієї функції. Зокрема, потребує уточнення питання щодо соціальної ролі охоронної функції права в частині можливості її редукції тільки до процесу усунення небезпечних, нетипових або шкідливих для цього суспільства відносин. Тобто нині існує об'єктивна необхідність у формулюванні чіткої позиції в частині наукової обґрунтованості тлумачення охоронної функції тільки як своєрідного «негативного прояву» регулятивної функції. По-друге, актуальність дослідження охоронної функції пояснюється тим, що переважно у теоретично-правових дослідженнях основна увага надавалась саме регулятивній функції права, тоді як охоронна функція залишалась поза межами дослідницької уваги. Це спричинило виникнення певного перекося в частині ступеня висвітлення змісту та специфіки регулятивної і охоронної функції. Очевидно, що цей дисбаланс не може бути пояснений «другорядною» роллю самої охоронної функції, оскільки обидві ці функції є тісно взаємопов'язаними, доповнюють одна одну і реалізуються саме як діалектична єдність двох напрямів правового впливу, якими є правове регулювання і правова охорона. При цьому положення про те, що реалізація охоронної функції можлива лише за умови наявності системи позитивних регулятивних норм засвідчує не її похідний характер, а лише те, що забезпечення цілеспрямованого правового впливу на суспільні відносини пов'язано як з регулюванням, так і з охороною найважливіших для суспільства типів відносин, цінностей, принципів тощо. По-третє, розробка наукової основи для подальших державотворчих і правотворчих процесів в Україні не може не включати в себе концептуальну розробку і адекватне розуміння функцій права. Дійсно, розробляючи різноманітні програми розвитку тих чи інших інститутів держави і громадянського суспільства, залучаючи до цих процесів складні правові механізми і характеризуючи право як один з найбільш ефективних засобів впливу на суспільні відносини, ми тим самим визнаємо граничну актуальність теоретичної розробки поняття функцій права, і зокрема його охоронної функції. По-четверте, слід наголосити на тому, що в умовах становлення України як правової держави одним з незаперечних показників успішності просування у цьому напрямі є повнота та ефективність реалізації основних функцій права, які не лише засвідчують правову зрілість самої держави, але й вказують на усвідомлення державою виняткової ролі права у регулюванні суспільних відносин [8, с. 326].

Охоронна функція права – це обумовлений соціальним призначенням напрям правового впливу, спрямований на охорону загальнозначущих, найбільш важливих економічних, політичних відносин, подолання явищ, сторонніх цьому суспільству. Специфіка охоронної функції полягає в таких її якостях. По-перше, вона характеризує право як особливий спосіб впливу на поведінку людей, що виражається у впливі на їх волю загрозою санкцій, встановленням заборон і реалізацією юридичної відповідальності. По-друге, вона служить інформатором для суб'єктів суспільних відносин про те, які соціальні цінності взяті під охорону за допомогою правових приписів. По-третє, вона є показником політичного і культурного рівнів суспільства, гуманних начал, що містяться в праві. Спосіб охорони залежить від цивільної розвиненості суспільства [9, с. 326]. Охоронна функція має широкий спектр впливу на суспільні відносини через заборону, примус, санкції тощо. Цей вплив проникає практично в усі соціальні процеси, в тому числі у виробничу сферу, побутові й міжособистісні відносини, індивідуальну й масову свідомість, культуру і ментальність українських громадян [10, с. 55].

Специфічне наповнення в праві соціального забезпечення отримала і охоронна функція соціального права. Що ж охороняється правом соціального забезпечення? Охоронна функція будь-якої галузі, по суті, інформує, які соціальні

цінності взяті під охорону держави під посередництвом правових приписів. Загалом можна сказати, що право соціального забезпечення охороняється конституційними правами громадян на матеріальне забезпечення та обслуговування із громадських фондів споживання в індивідуальній формі. Крім того, воно охороняє досягнутий рівень благоустрою визначених категорій суб'єктів (інвалідів, пенсіонерів по віку і стажу, сімей з дітьми, тимчасово непрацездатних) і одночасно покликане охороняти від незаконної розтрата народного статку засобів суспільних фондів споживання [11]. В доктрині права соціального забезпечення усталеною є позиція щодо того, що під охоронною функцією слід розуміти цілеспрямований вплив норм цієї галузі права на соціально-забезпечувальні правовідносини з метою охорони їх та витіснення з них відносин, шкідливих для суспільства з погляду держави. Складовими цієї функції є: 1) заборони, що передбачені нормами права; 2) санкції, які вживають до правопорушників; 3) безпосередня юридична відповідальність суб'єктів правовідносин.

До складу охоронної функції права соціального забезпечення входить декілька підфункцій, що забезпечують охоронну дію правових норм у різних напрямках і виконують відповідні завдання. Перспективна підфункція регламентує процес здійснення громадянами своїх прав на окремі види забезпечення. Норми її здійснення повинні гарантувати безперешкодне отримання громадянами пенсій, допомог тощо, а при наявності встановлених в гіпотезах правових норм і умов забезпечення. Сюди ж можна віднести норми, які заважають здійсненню громадянам своїх прав, а також санкції за здійснення цих дій. До вказаних норм належать також адресовані громадянам заборона і санкції у відношенні дій, які можуть привести до незаконної витрати засобів із фондів, що призначені для соціального забезпечення [11].

Контролюючи підфункцію реалізують норми про розміри забезпечення, про порядок виплати грошового забезпечення і обсяги натуральних видів забезпечення. За їх допомогою визначається чітка доля кожного працюючого в суспільних фондах споживання, створюються гарантії їх правильного використання. Підфункція правової відповідальності виконується безпосередньо нормами про відповідальність громадян за порушення правил, що принесли матеріальну шкоду державі. Ці норми наділені рисами, які дають змогу говорити про їх специфічність. Хоча відповідальність по праву соціального забезпечення є різновидом майнової відповідальності, вона відрізняється від майнової відповідальності, передбаченої нормами цивільного, трудового і господарського права. Перш за все, як було сказано, норми про відповідальність розповсюджуються тільки на громадян, що переотримали грошові засоби у вигляді пенсій, допомог тощо. Така відповідальність виникає не в рамках договірних відносин або трудових (господарських) правовідносин і не є відповідальністю, що виникає внаслідок припинення шкоди. Вона має місце в межах правовідносин по матеріальному забезпеченню громадян і засобів суспільних фондів споживання в індивідуальній формі [11].

Висновки. Як зазначав К. Маркс, різні суспільні функції є способами життєдіяльності, що приходять на зміну один одному. Реалізація функцій права соціального забезпечення має забезпечувати гармонізацію соціально-економічних відносин та стабільність відносин у сфері соціального захисту населення. Функції права соціального забезпечення виконуються різними державними органами та недержавними установами, які забезпечують прийнятний рівень життя населення [3, с. 485]. Таким чином, право соціального забезпечення визначає цілі і завдання держави у сфері соціального забезпечення населення, тих, хто бере участь в створенні спеціальних фондів і здійсненні соціальних виплат, види соціального забезпечення, умови надання того або іншого вигляду соціального забезпечення. Охоронна функція полягає в дії норм цієї галузі права на стосунки з метою їх охорони.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Сімкіна О.В. Змістовний аспект поняття «соціальний захист» та основні засади його втілення на Європейському просторі / О.В. Сімкіна [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.dy.nauka.com.ua/?op=1&z=438>
2. Теорія держави і права : [навчальний посібник] / [Р.А. Ромашов, Н.М. Пархоменко, С.М. Лєгуша та ін.] ; за заг. ред. Р.А. Ромашова, Н.М. Пархоменко. – К. : КНТ, 2007. – 216 с.
3. Сіньова Л.М. Щодо функцій соціального забезпечення в сучасних умовах / Л.М. Сіньова // Актуальні проблеми трудового права і права соціального забезпечення : тези доп. та наук. повідомл. сучасн. V Міжнар. наук.-практ. конф. (Харків, 27–28 вересня 2013 р.) / за ред. В.В. Жернакова. – Х., 2013. – С. 480–487.
4. Волинка К.Г. Теорія держави і права. Функції права / К.Г. Волинка [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://textbooks.net.ua/content/view/2333/31>.
5. Радько Т.Н. Методологические вопросы познания функций права: Материалы к лекциям / Т.Н. Радько. – Волгоград : ВСШ МВД СССР, 1974. – 152 с.
6. Чумак Л.А. Природа и механизм реализации охранительной функции советского права : автореф. дисс. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.01 «Теория и история государства и права» / Л.А. Чумак. – К., 1986. – 15 с.
7. Малько А.В. Теория государства и права : [учебник] / А.В. Малько. – М. : Юристъ, 2007. – 304 с.
8. Дроботов С.А. Забезпечення охоронної функції права: теоретико-методологічні аспекти дослідження / С.А. Дроботов [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.stattionline.org.ua/politologiya/30-politika/1723-zabezpechennya-oxoronoj-funkcij-prava-teoretiko-metodologichni-aspekti-doslidzhennya.html>.
9. Теорія держави і права. Академічний курс : [підручник] / за ред. О.В. Зайчука, Н.М. Оніщенка. – К. : Юрінком Інтер, 2006. – 688 с.
10. Ковальський В.С. Охоронна функція права : [монографія] / В.С. Ковальський. – К. : Юрінком Інтер, 2010. – 336 с.
11. Функції права соціального забезпечення [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://radnuk.info/pidrychnuku/sostial/484-sots-zabespech/9072-7.html>.

УДК 349.3

ПРОТИДІЯ ЗЛОВЖИВАННЯМ З БОКУ ВИМУШЕНИХ ПЕРЕСЕЛЕНЦІВ В ХОДІ ОТРИМАННЯ СОЦІАЛЬНИХ ВИПЛАТ

COMBATING ABUSE OF THE INTERNALLY DISPLACED PERSONS IN THE RECEIVING SOCIAL BENEFITS

Черниш Р.Ф.,

кандидат юридичних наук, доцент кафедри правознавства
Житомирського національного агроєкологічного університету

У статті проаналізовано окремі норми чинних нормативно-правових актів, які регламентують механізм соціального забезпечення внутрішньо переміщених осіб. Акцентовано увагу на специфіці зловживань в ході його реалізації, насамперед, під час отримання соціальної допомоги. Запропоновано ряд змін до законів та підзаконних нормативно-правових актів, що регулюють процедуру соціальних виплат вимушеним переселенцям.

Ключові слова: внутрішні мігранти, вимушені переселенці, правовий статус вимушених переселенців, соціальне забезпечення вимушених переселенців, місця тимчасового проживання та працевлаштування.

В статье проанализированы отдельные нормы действующих нормативно-правовых актов, регламентирующих механизм социального обеспечения внутренне перемещенных лиц. Акцентировано внимание на специфике злоупотреблений в ходе его реализации, прежде всего при получении социальной помощи. На основании чего предложен ряд изменений в законы и подзаконные нормативно-правовых актов, регулирующих процедуру социальных выплат вынужденным переселенцам.

Ключевые слова: внутренние мигранты, вынужденные переселенцы, правовой статус вынужденных переселенцев, социальное обеспечение вынужденных переселенцев, временное место жительства и трудоустройства.

The article analyzes some provisions of the existing normative acts regulating mechanism welfare of internally displaced persons. The attention is focused on the specifics of abuses during its implementation, especially when receiving social assistance. On the basis of which proposed a number of amendments to the laws and normative acts regulating the procedure of social benefits IDPs.

Key words: internal migrant, force migrants, legal force migrant's status, public force migrant's welfare, temporal residence and employment.

Постановка проблеми. Понад два роки Україна перебуває у стані неоголошеної війни. Анексія Криму, масові порушення прав людини як на території АРК, так і на тимчасово окупованих територіях сходу України, злочинна діяльність сепаратистських та проросійських терористичних організацій у Донецькій та Луганській областях (вбивства, викрадення, катування, мародерство тощо), а також прогнозована довготривалість [12, с. 278] військового конфлікту викликали масову вимушену, насамперед внутрішню міграцію із вищевказаних територій. Тому перед державними органами постала надскладна задача – забезпечити належний рівень життя особами, які постраждали від військової агресії Російської Федерації та були вимушені переїхати з постійного місця проживання. Зважаючи

на викладене, вважається, що основні зусилля співробітників правоохоронних органів повинні бути спрямовані на попередження розкрадання державних коштів, які виділяються з вищевказаною метою (зокрема, й шляхом їх безпідставного отримання «псевдопереселенцями»), їх нецільового використання, а також притягнення винних осіб до кримінальної та інших видів відповідальності.

Метою статті є критичний аналіз норм національного законодавства, яке регулює порядок отримання вимушеними переселенцями соціальної допомоги та вироблення за його результатами конкретних пропозицій з внесення змін до чинних нормативно-правових актів у вказаній сфері, а також безпосередньо механізму взаємодії державних органів в процесі нарахування грошових коштів та їх виплат.